

S 3D chce kino Vysočina předběhnout piráty

Kino Vysočina promítá ve Žďáře již 47. rokem. V době svého otevření, 15. 8. 1963 patřilo širokoúhlým plátnem, 530 místy pro diváky a klimatizací, k nejmodernějším kinům nejen v JM kraji, ale i v celé republice.

Jeho předchůdcem bylo Bio Sokol, které asi od roku 1918 promítalo v Národním domě (městské divadlo) a pak v novostavbě sokolovny.

O nesnadných začátcích kinematografie ve Městě Žďáře na Moravě přineseme článek v říjnových NŽR. Věřte však, že minulí i současní provozovatelé kina řeší podobné existenční otázky...

Jak jsme vyčetli z dokumentů ve Státním okresním archivu U Malého lesa, za prvních 10 let provozu navštívilo kino Vysočina přes dva milióny diváků a bylo odehráno 9 568 představení. Projektoři prošlo na 29 miliónů metrů filmového páska.

Dnes, bezmála po půl století, žďárská radnice stojí před nutnou digitalizací kina Vysočina. Krok s moderní technikou je předpokladem zachování žďárského kina a vyžádá si kolem 4,7 mil. Kč.

V království promítačů

Přímo v království promítačů nad hledištěm, kam jsme vystoupali po úzkém bočním schodišti, se potkáváme s provozovatelem Ladislavem Jenšíkem a nestorem kina Vysočina Zdeňkem Šustrem.

V přehledně, i když zastarale, zařízené promítací kabině má každý filmový kotouč svoji příhrádku, aby při provozu nedošlo k záměně. Malými okénky posazenými vedle tří promítaček má promítač přehled o dění na plátně. Kinaři totiž běžný film obdrží asi na šesti cívkách a zatímco diváci v sále sledují příběh, promítač se musí další cívkou na druhé promítačce šikovně třet do děje, aby divák nic nepostřehl.

Zapadnou i dobré tituly

I když v rámci ČR již delší dobu trvá prudký pokles návštěvnosti kin, přesto kino Vysočina v celostátní tabulce průměrné roční návštěvnosti patří se svými 70 diváky na představení k těm lepším. Jsou však dny, kdy v hledišti usedne jen 10 diváků.

„Cítíme, že dnes také filmům chybí reklama, i když distributorů je spousta. Ale jen někteří si mohou dovolit velmi drahou reklamu v televizi. A právě na ni diváci nejvíce reagují. Mnohdy právě z tohoto důvodu totálně propadnou velmi kvalitní filmy, které se však nedokáží prodat,“ konstatuje Ladislav Jenšík, který čerpá zkušenosti i ze svých kin ve Vlašimích a Benešově. Dnes už prý lidé nechodí „na herce“, ale většinou dají na doporučení přátel.

„Krise návštěvnosti kin postupně odezněla ve filmařské velmoci, jakou je Amerika a nyní ji prodáváme my. Českým kinům, která se jako první vrhla na digitalizaci, toto náramně pomohlo a vydělala,“ podotýká Z. Šustr.

„V současné době začíná být většina nových filmů v 3D projekcích nebo v digitálních dodávkách, takže my dnes máme program pouze ze čtyř pětina stejný jako ostatní kina. Pokud je něco na digitálu, musíme odmítnout, nemáme na to prostě mašinu,“ říká Jenšík.

Pro diváky však máme dobrou zprávu. O digitalizaci kina Vysočina rozhodla rada města a mělo by na ni do-

V KRÁLOVSTVÍ promítačů s nestorem kina Vysočina Zdeňkem Šustrem (vlevo) a provozovatelem Ladislavem Jenšíkem.

jít ještě letos.

S 3D předběhnou piráty

„Digitál má ještě jednu výhodu, totiž že premiéru jakéhokoliv filmu můžeme hrát ve stejný den jako např. Multiplex Praha,“ vítá Jenšík. V současnosti se nový film do kina Vysočina dostane až měsíc po premiéře.

Dnes však piráti mají do čtyř dnů film stažený v počítačích. „Proto to v Americe funguje tak, že pokud film nevydělá za první týden promítání, aby se zaplatil, je to propadák,“ vysvětluje Ladislav Jenšík.

Bez digitalizace by žďárské kino nejspíš muselo zavřít, protože filmy už nebudou chodit na cívkách jako nyní. „Distributor přijede s harddiskem, připojí kabel do projektoru a nahraje data. Protože jde však o úplně jinou datovou technologii, ani zde nehrozí černé kopie. Filmy lze promítat jen na těchto mašinách,“ vysvětluje kinař.

Zlatá éra v návštěvnosti kina Vysočina byla v 60. letech

Jak dodává, nejbližší digitální kino je v Jihlavě a Nové Město na Moravě ani další města na Žďársku údajně digitalizaci kina zatím neplánují. Tamní diváci tedy budou mít nejdostupnější 3D projekci právě ve Žďáru.

Sledování obrazu v 3D přinese divákovi úplně jiné zážitky. Vstupenka však bude zhruba dvojnásobná oproti současnému vstupnému. Zatímco dnes za běžný film zaplatíme asi 80 Kč, na 3D projekci si musíme připravit minimálně 150 Kč. „K tomu totiž náleží i další náklady na speciální 3D brýle a jejich dezinfekci. Filmy v 2D projekci zůstanou v běžných cenách,“ vysvětluje provozovatel.

Město chystá tři projekty

Současně běží příprava projektu na celkovou rekonstrukci elektroinstalace v kině, která je podmínkou modernizace promítání a bude provedena pouze z prostředků města.

„Nutná je i výměna původních elektrosvodů do promítací kabiny. Pak potřebujeme další dva projekty na digitalizaci zvuku a digitalizaci obrazu. Ale jen na poslední projekt, tedy digitalizaci obrazu máme šanci získat dotaci MKČR kolem 1,2 mil. Kč,“ uvádí Ladislav Jenšík s tím, že nový projektor digiobrazu stojí do 3,5 mil. Kč. Digitalizace žďárského kina byla té-

matem i srpnové rady města a podstatná část investice za 4,7 mil. Kč zůstává na bedrech města. O dotaci by mělo být jasno v září.

Budova kina Vysočina z roku 1963 je současně značně vybydlená a kromě digitalizace potřebuje celkovou rekonstrukci interiéru i exteriéru. Na ty však dojde až v lepších časech.

„Současně by kino Vysočina bez městských dotací moc neprosperovalo. Ohromný sál musíme vytápět, ať přijde deset nebo 100 diváků. Právě vytápění vzduchotechnikou je největší likvidující položkou provozu celého kina. Přes zimu stojí topení v kině cca 36 tisíc Kč měsíčně,“ konstatuje Jenšík.

„Snažíme se šetřit a kromě sálu a promítací kabiny, kde je potřeba teplo, aby filmy neztrdly a neponičily se, v jiných prostorách kina netopíme,“ potvrzuje Zdeňek Šustr.

Nedávno společně se zástupci města zvažovali, co kino nejvíce potřebuje. „Za 47 let od jeho otevření tu doslova vše hoří. Hned po digitalizaci přijde na řadu bezbariérový přístup pro vozíčkáře, levná nebude ani výměna sedaček za 2,5 mil. Kč,“ uvádí provozovatel. Současné úzké cestičky již nevyhovují bezpečnostním předpisům a proto dojde ke snížení počtu sedadel v sále.

Český divák se chce bavit

Lidé v dnešní ustarané době mají zájem spíše o zábavné filmy, u kterých nepotřebují přemýšlet, pobaví se a odchází z kina s čistou hlavou.

„Jako dvě úspěšné české komedie Líbáš jako Bůh a Ženy v pokušení, které můžeme hrát pořád dokola. Na Ženy v pokušení se neustále chodí a hrájeme je asi už po osmé,“ říká Z. Šustr.

Jinak prý ale kvalita českých filmů upadá. „Z 30 natočených jich polovinu ani v kinech nehrajeme, protože zájem diváků není žádný,“ konstatuje po zkušenostech L. Jenšík.

V kině Vysočina měla své místo vždy školní představení. „Jsou pořád, ale o školy se dnes přetahujeme s kulturáky a soukromými divadly. Před Vánocemi a na konci školního roku ale některé školy přijdou do kina,“ připouští provozovatel. Při množství placených školních akcí však pro některé rodiče může být 30 - 40 korun za školní představení problém.

„Věřím, že jakmile město začne do kina Vysočina investovat, zváží i příspěvek na dětského diváka,“ uvítal by Jenšík. V digitalizovaném kině bude možné promítat sportovní a kulturní přenosy, nebo i amatérské a cestovatelké filmy.

Zlatá éra kina Vysočina

Jak se nám podařilo zjistit ve Státním okresním archivu, kino Vysočina slavnostně otevíralo 15. srpna 1963 v 9.00 hodin slovenským filmem Jánošík, pak následovala beseda s herci. Hned druhým filmem byl tehdy vítězný český film z festivalu v Cannes, Až přijde kocour, s dvojrolí Jana Wericha. Třetím divácky přitažlivým titulem byla Babeta jde do války s Brigitte Bardotovou v hl. roli.

„Já jsem do kina nastupoval tři měsíce po jeho zahájení a pracoval tu, s malou přestávkou, celý život,“ říká dnes 80letý Zdeňek Šustr. Zkušebnímu kinaři jeho šéf se smíchem přezdíval „pan štábní“. „Kino, to je koníček a kinaři odtud neodcházejí, ti v kině umírají,“ konstatuje nadšenec stříbrného plátna.

„No jo, však jsme tu my, zaměstnanci žďárského kina, společně zestáří,“ přitakává Zdeňek Šustr. Tato profese je i kus odříkání, protože rodina kinaře nevidí. Ve všední den i ve svátek je večer v kině. „Ale je to práce hezká,“ neměnil by Zdeňek Šustr, původně aranžér, který v kině začínal s reklamou ve výkladních skříních.

Trhákem byla Angelika

„Začátkem 60. let se zrovna prolomily bariéry vůči tzv. kapitalistickým, zejména americkým, filmům a návštěvnost se prudce zvýšila. Vzpomínám, že obrovskými trháky byly Létající Klipr, Svět noci, Angelika, Poklad na Stříbrném jezeře...“

Když se tyto filmy uvolnily do české distribuce, hrávali jsme je i třikrát denně. Tam byla ta zlatá doba,“ vzpomíná kinař.

V době normalizace měla kina nařízeno odehrát v měsíci předepsaná procenta tzv. lidově demokratických filmů ze SSSR, Bulharska, Polska, Rumunska... Tzv. kapitalistické filmy bylo dovoleno promítat jen ve 40 %.

I tehdy prý byly filmy, na které nepřišel téměř nikdo, ale na Angeliku prý bylo narváno třikrát denně. „Tehdy byla velkou výhodou kapacita kina o 530 sedáčkách. Dnes je naopak nevýhodou,“ konstatuje praktik.

Vede Pyšná princezna

Dříve byl jen jeden distributor a šňůra filmů šla z kina do kina. „Když končil monopol na určitý titul, film se ukládal do filmového archivu. A to si archiv hlídá, protože ze starých českých filmů uváděných v televizi těžší dodnes,“ říká Z. Šustr.

A nejspěšnější filmová pohádka, která prošla kinem Vysočina? „Každé kino vám řekne, že to byla jednoznačně Pyšná princezna a pak Tři oříšky pro Popelku,“ potvrzuje. Tehdy se chodilo na dětská představení za korunu a hrála se ve středu, v sobotu a v neděli v 10 a v 15 hodin. „Děček byl plný krám. Nyní děti sedí u televize nebo počítače,“ lituje kinař. V 60. letech se dlouho promítalo černobíle a na barevné filmy se chodilo, asi jako dnes na 3D projekci.

A motto na závěr?

Ladislav Jenšík: Kvalitně a rychle digitalizovat a zlepšit prostředí i služby kina: pohodlné sezení, teplo, dobrý obraz, dobrý zvuk a dobré služby.

Zdeňek Šustr: Víme, že spokojený divák přijde zas. O to se snažíme i v podmínkách vybydleného kina. Divákoví dáváme najevo, že si vážíme jeho návštěvy a jsme tu pro něho.

Lenka Kopčáková, foto. autorka